

לימוד יומי באמונה

חוברת ראשונה:

1. על היוזמה וחשיבות לימוד אמונה
2. שמונה פרקים לרמב"ם
3. פתיחה ודוגמא לחוברת הבאה: מסילת ישרים

יוצא לאור על ידי ארגון בשביל הנשמה
ללמוד-להעמיק-להתחבר

תודתנו נתונה

לקבוצת נתון
ניהול, שיווק, תיפעול
ואחזקת נכסים

על תרומתם

**יהי רצון שיזכו לשנת
התפתחות והצלחה**

יוצא לאור ע"י ארגון 'בשביל הנשמה'

להזמנות מרוכזות בלבד: אביעד 0545-833-251

לתרומות והנצחות: נתנאל 0547-825-169

להקמת שיעור במקום מגוריכם או בכל עניין אחר:

emunadaf@gmail.com

מערכת: הרב ערן מרגלית, משה שטרנברג

כתיבה: הרב ערן מרגלית, הרב אוריאל אבינר, הרב לירן עוקשי, הרב אבישי קולין.

עיצוב גרפי: צוראל גביוון 052-4435256

תודה לרב יצחק שילת על הרשות להשתמש במהדורתו לשמונה פרקים.

תודה לרב יצחק שילת, הרב אלישע אבינר והרב אברהם ישראל סילבצקי על הייעוץ וההכוונה.

תודה לחברים הרבים המסייעים במלאכת הקודש.

החוברת יוצאת בשיתוף פעולה עם אתרי האינטרנט 'ישיבה' ו'מכון מאיר'.

הלימוד מוקדש לעילוי נשמת ההרוגים בפיגוע במרכז הרב.

© כל הזכויות שמורות. מותר להעתיק ולצלם לצרכי לימוד בלבד.

בשיתוף:

קרית הישיבה בית אל
Yeshiva.org.il
השליח לעולם התורה

משיבים את האמונה אל הלב

כולנו מצטרפים ללימוד יומי באמונה

כדי להקיף

מסע שורשים מעמיק בספרי היסוד של גדולי הדורות

כדי לדעת

לימוד קבוע שיטתי ומגוון שבסופו תדע את עיקרי האמונה של עם ישראל

כדי להתחבר

לבורא עולם

מתי מתחילים? ז'חשוון, תשע"ג.

מתי מסיימים? המחזור הראשון ימשך שלוש שנים, עד תשע"ה - שנת השמיטה.

כמה זמן לומדים? מספר דקות מדי יום.

איך לומדים? מהבסיס: חומרי הלימוד יופצו בחוברות ובמייל.

ביחד: שיעורי אמונה בפריסה ארצית.

באינטרנט: ביאורים להרחבה והעמקה.

בהמשך:

משנת הרמב"ם (הקדמות, אגרות),
חובות הלבבות, ספר העיקרים, דרשות
הר"ן, מהר"ל, חסידות, הרב קוק
ועוד מספרי רבותינו הראשונים
והאחרונים.

תוכנית השנה הראשונה:

חשון: שמונה פרקים לרמב"ם.
כסליו: מסילת ישרים.
אדר-סיון: כוזרי.
תמוז-אב: מהר"ל.
אלול - תשרי: הרב קוק.

"וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממועל ועל הארץ מתחת אין עוד".

(דברים, פרק ד', פסוק ל"ט)

"דורשי רשומות אומרים רצונך שתכיר מי שאמר והיה העולם למוז הגדה שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו"

(ספרי דברים, פרק י"א, פסוק כ"ב)

"ואתה שלמה בני דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה כי כל לבבות דורש ה' וכל יצר מחשבות מבין אם תדרשנו ימצא לך ואם תעזבנו יזניחך לעד".

(דברי הימים א, פרק כ"ח, פסוקים ט'-י')

"לולי אשר כונתי כשיבא זכר דבר בענין האמונה, לבאר בו מעט, כי יקר בעיני ללמד עיקר מעיקרי הדת והאמונה יותר מכל אשר אלמדהו"

(רמב"ם פירוש המשניות, מסכת ברכות, סוף פרק ט)

"ולמה לא ישים אל לבבו אפילו שעה אחת גם לזאת לחשוב מחשבת ממש: מה הוא? ולמה בא לעולם? או מה מבקש ממנו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא? ומה יהיה סוף כל עניניו? זאת היא התרופה היותר גדולה וחזקה שתוכל להמציא נגד היצר, והיא קלה, ופעולתה גדולה, ופריה רב שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנוי משאר כל המחשבות לחשוב רק על הענין הזה שאמרת"

(הרמח"ל, ספר דרך עץ חיים)

"למהר ברב כח וחיל לתקן את המעוות האיום ולשוב אל החלק הנעזב הזה שבתורה שהוא בית חיינו, שדוקא עמו ועל ידו ישוקה כל עץ החיים של כללות עסק התורה והעבודה, וכל השפלות והאורך של הגלות הוא רק משום "דעבדין לאורייתא יבשה".

... תשועת הנשמה הכללית של כל עם ד' בכך תלוי' היא, - ע"י מה שנקבע לימוד קבוע בכל אותם הספרים היקרים, הראשונים והאחרונים, של חלקי המוסר והיראה, הנגלים והנסתרים, ספר אחר ספר, לימוד קבוע ומסודר בלא הפסק אפילו יום אחד".

(הרב קוק, אגרות הראי"ה, איגרת צ"ה)

מתאחדים באמונה – על לימוד יומי באמונה

לימוד האמונה היומי הוקם על רקע הבנת הצורך וההכרח לעיסוק בלימודי האמונה – ובמיוחד בדורות הגאולה.

מדוע? למה יש צורך מיוחד לדורנו לעסוק בלימודי אמונה?

כדי להבין זאת, עלינו להבין לפני הכל מהו 'לימוד אמונה'.

בלימוד האמונה אנו מבררים מי אנחנו, לשם מה נולדנו ומה שליחותנו הפרטית והלאומית. לשם מה קבלנו תורה ומצוות ומה עניינם וטעמם, מהי ארץ ישראל ומהי הגאולה. לימוד אמונה אינו עוסק בפרטי הלכה, אלא במגמה ששוזרת את תורתנו הקדושה. במפגש ישיר עם בורא עולם, נותן התורה.

המפגש עם בורא עולם בעת לימוד אמונה, מגביר בתוכנו את השייכות למגמה הכללית של התורה. דבר זה גורם לכך שקיום מצוות התורה ועבודת ה' אינם מעמסה עלינו, אדרבה, עבודת ה' נעשית מתוך חיבור ורצון נפשי עמוק. זהו החידוש בלימודי האמונה: עיסוק ב"כללות התורה" – ומתוך כך קיום מצוות.

אם כן, הצורך בלימודי האמונה אינו נובע מתוך חולשה או ספיקות, אלא להיפך: דווקא מתוך רצון גדול להתחבר לרעיון העומד מאחורי ההלכה, באה התביעה ללמוד אמונה.

מה הקשר לדורנו?

מרוך הרב קוק הבין שכעת, כשעם ישראל חוזר לארצו ומתחיל לשוב לגדלותו כמימי קדם, אנו צריכים לגלות עומק חדש בתורה. עומק כזה שיחבר בין פרטי המצוות לרוח הכללית של התורה, ויתאים לגדלות שעתידיה להופיע בגאולה השלמה. זו הסיבה לאותה תביעה פנימית ללימוד אמונה המופיעה בדור של גאולה. כשהלילה מתרשלים ולא לומדים אמונה, מופיע כעס פנימי ומופיעה כפירה בעולם. הכפירה בועטת בדת, כיון שכאשר אורחות החיים היהודיים נלמדים בלי חיבור למקורם הגדול והאלוקי, הם מצטיירים כעול הכובל את החיים והחופש.

לכן זה הזמן לקום ולשים את האמונה במרכז חיינו, וכחלק מחזון גדול זה – נתאחד כולנו מקטן ועד גדול – בלימוד אמונה יומי.

אנו רואים בלימוד זה, בסיס להקמת שיעורי אמונה ולימוד מעמיק יותר, בהם תינתן הכוונה בלימוד ובהם יעסקו הלומדים בלימוד עיקרי האמונה הנובעים מתוך ההארה המיוחדת של התקופה.

ובעזרת השם, מתוך התחלה חשובה זו 'גדיים יעשו תיישים' (עיין אגרות הרא"ה אג' תר"כ), יתרבו הלומדים וירבו השיעורים, ובעזרת השם נעשה ונצליח ואור האמונה יאיר אורו לעולם כולו.

שמונה פרקים לרמב"ם

מבוא

בשביל מה הקדמה?

"וראיתי להקדים, קודם שאתחיל בפירוש הלכה הלכה (=משנה, משנה) פרקים מועילים (=שמונה פרקים)" (מתוך הפתיחה של הרמב"ם לספר).

הרמב"ם לא מסתפק בפירוש מפורט לכל משנה לאורך המסכת, אלא רואה חשיבות רבה בכתיבת חיבור חדש משלו, כהקדמה למסכת כולה. מה הצורך בהקדמה הזו?

לשאלה הזו נותן הרמב"ם שתי תשובות:

1) "יושגו לאדם מהם הקדמות": המפגש עם מסכת אבות הוא הזדמנות מצוינת לגעת בכמה נקודות יסוד שצריך לברר. למשל, בפרק ח' עוסק הרמב"ם בסתירה שבין הגזירה האלוקית לבין הבחירה האנושית, למרות שהסוגיה הזו איננה קשורה למסכת אבות: "ועוד נדבר בקצת העניין הזה במסכת אבות... ואין זה מקום להביא שם הדבר הזה, לולא אשר כונתי כשיבוא זכר דבר בענין האמונה לבאר בו מעט, כי יקר בעיני ללמד עיקר מעיקרי הדת והאמונה יותר מכל אשר אלמדהו" (פירוש המשניות לרמב"ם, מס' ברכות, סוף פרק ט').

2) "ויהיו לו גם כן כמפתח למה שאנו עתידים לפרש": הפירוש הנקודתי בכל משנה מוסיף לנו בה עומק ובהירות, אבל בסוף המסכת אנחנו נותרים עם המון פרטים, ואוסף תובנות מבודדות. כשאתה נכנס ליער סבוך, ובכל צומת דרכים אתה נתקל בשלט המורה עליך לאן לפנות, אתה אמנם בדרך הנכונה, אבל לא ממש יודע לאן אתה הולך. ההקדמה מעניקה לנו מבט מלמעלה; היא מסבירה את מבנה האישיות והחלקים שהיא כוללת, תוך כדי שהיא שולחת אותנו למסע פנימי, שבו נלמד להכיר את עצמנו במדויק. היא מנסחת את העיקרון המנחה של תיקון המידות ועבודת ה', וגם את היעד אליו אנחנו אמורים להגיע. בעזרת ההקדמה נדע לקרוא נכון את מפת הנפש, כך שכל נקודת ציון שפזורה לאורך המסכת תקבל משמעות רחבה, והניווט בשטח יתבצע מתוך היכרות והבנה של הדרך. הפירוש על המסכת עצמה ממחיש לפרטי פרטים את התפיסה הכוללת שבאה לידי ביטוי בהקדמה. כך מסכת אבות הופכת מרשימה אקראית של הדרכות לארמון הבנוי לתלפיות, וכל ציווי ודרישה משתבצים להפליא בפסיפס הגדול.

סיכום:

לחיבור 'שמונה פרקים לרמב"ם' יש שני פנים. מצד אחד, הוא יחידה שלמה העומדת בפני עצמה. מצד שני, הוא הקדמה כללית לפירוש הפרטני של הרמב"ם על כל המסכת, כך שהתמונה השלימה מתבהרת מתוך המכלול של שני החיבורים יחד.

